

UKENS ANSIKT

Eydehavns 50 års jubileum gir oss en kjærkommen anledning til å presentere for leserne en mann som virkelig har satt spor etter seg i Eydehav og tidligere Stokken kommune, formann Andres Haugmoen som nærmer seg 80 år, kommer fra Heddal. Den 25. april 1912 dukket han opp på Staksnes, i august 1913 overtok han stillingen som formann på kaien og anlegget ved Nitriden. Siden har han bodd i Eydehavn.

Han kom ikke tomhendt til Staksnes. Både den teoretiske og den praktiske utdanning var i den skjønneste orden. Han lærte således oppmåling på underoffisersskolen, gikk på Notodden Ungdomsskole, og han fikk såmen lyst på forretningslivet en stakk stund, en tid var han lensmannsbetjent, men i 1907 begynte han på Vemork hvor han var til 1912. Han nivellerte kraftledningen fra Vemork til Såheim hvor Rjukan nå ligger. Han var med på mange krevende oppgaver også, så handlaget var som sagt i orden da han kom nedover til Sørlandet. Her i distriktet arbeidet han for Fossekomp-

niet på Bøylefoss, senere ble det oppmålingsarbeider for A/S Arendal Smelteverk. I 1913 begynte han på Nitriden, og etter at utstikkingen var ferdig der, ble han formann.

Det var godt at Haugmoen kom til Eydehavn og enda bedre at han slo seg til på stedet. Det var akkurat en mann av hans type det var behov for i årene som kom etter at stedet var blitt et industristrøk. Mange oppgaver skulle tas fatt på og løses, det var praktisk talt ingen ordentlige veier i Eydehavn for 50 år siden. Folk gikk på noen elendige stier på Næs, og regnet det, ble det lagt bord og planker over de verste vannpyttene. Det skulle bygges boliger, ordnes med vann og kloakk, skolevesenet og bygging av ny stor skole var også et livsviktig spørsmål. Den lille vakre plett Staksnes, med noen ganske få innbyggere, var med ett slag blitt et hektisk sted, med mange hundre mennesker som var kommet fra mange forskjellige kanter av landet. Man så faktisk konturene av en liten by, og fra første stund skjønte man at det hurtigst mulig måtte bli orden på

sakene om ikke alt skulle ende i det verste rot.

Så var det at Haugmoen kom inn i bildet, og det skal være sikkert og visst at han ble benyttet. Han stakk ut veier, tomter, kloakk og vannledninger han nivellerte og kalkulerte - ja det var ingen grense for hva den mannen

maktet å overkomme. Han har aldri vært noen puslete og negativ komitepynt den karen. Fra starten av ble han «stadsingeniøren» i Eydehavn, og senere måtte han strekke seg over hele Stokken kommune, og vi tar neppe munnen for full når vi betegner ham som Stokkens første kommu-

neingeniør. Han gjorde godt arbeid, hadde overblikk, konklusjonene var effektive og holdbare.

Men er det noen som innbiller seg at Haugmoen kun ble benyttet som stadsingeniør, da må de tro om igjen. Han ble selvfølgelig ikke

gjort gjeldende i Eydehavn, og Haugmoen ble rådets formann. Mye arbeid der også, men så interessant, så interessant. Apropos råd. Der er jo noe som heter forliksråd, og der var Haugmoen. Men kjenner vi folk i Eydehavn og Stokken rett, så tror vi ikke

kaien og anlegget. Fikk han tillit til en mann visste han å sette pris på dette, og er noe viktig ved en bedrift, så er det dette at tillitsforholdet er i orden.

Sitt gode humør har han fremdeles i behold, og spør

mannsbetjent, men i 1907 begynte han på Vemork hvor han var til 1912. Han nivåerte kraftledningen fra Vemork til Såheim hvor Rjukan nå ligger. Han var med på mange krevende oppgaver også, så handlaget var som sagt i orden da han kom nedover til Sørlandet. Her i distriktet arbeidet han for Fossekomp-

pag og smått. Den lille vakre plett Staksnes, med noen ganske få innbyggere, var med ett slag blitt et hektisk sted, med mange hundre mennesker som var kommet fra mange forskjellige kanter av landet. Man så faktisk konturene av en liten by, og fra første stund skjønte man at det hurtigst mulig måtte bli orden på

sakene om ikke alt skulle ende i det verste rot. Så var det at Haugmoen kom inn i bildet, og det skal være sikkert og visst at han ble benyttet. Han stakk ut veier, tomter, kloakk og vannledninger han nivåerte og kalkulerte - ja det var ingen grense for hva den mannen

maktet å overkomme. Han har aldri vært noen puslete og negativ komitepynt den karen. Fra starten av ble han «stadsingeniøren» i Eydehavn, og senere måtte han strekke seg over hele Stokken kommune, og vi tar neppe munnen for full når vi betegner ham som Stokkens første kommu-

neingeniør. Han gjorde godt arbeid, hadde overblikk, konklusjonene var effektive og holdbare.

Men er det noen som innbiller seg at Haugmoen kun ble benyttet som stadsingeniør, da må de tro om igjen. Han slapp selvfølgelig ikke unna kommunalpolitikken, og før han visste ordet av det, var han formannskapsmedlem, varaordfører og ordfører. Da Stokken ble egen kommune i 1919, måtte han overta etter lensmann Guttorm Fløistad som bodde i Østre Moland. På det kommunalpolitiske plan ble det mer enn nok å gjøre etter at Nitriden og Smelteverket hadde startet opp. En ny situasjon var oppstått, noe uvant og ukjent. Bevilgningene måtte holdes på et lavere nivå enn vi er vant med i dag. Det var nei men ikke bare å stikke ut en vei og si at så og så mye koster den, værsgod gå i gang. Nei de tenkte på hver krone.

Andre spørsmål dukket også opp. Skolene for eksempel. Haugmoen kjenner bedre til disse ting enn de fleste. Han var skolestyrets formann i fire år, og formann i tilsynet for Eydehavn skole. Han likte dette tillitsvervet. Arbeidet der pekte fremover, ga etterhvert gode resultater. Visst var det vanskeligheter mer enn en gang, ikke alle var på linje med en så klar-synt mann som Haugmoen. I dag er det storskole både i Eydehavn og på Saltred.

I 1916 ble bygningsloven

gjort gjeldende i Eydehavn, og Haugmoen ble rådets formann. Mye arbeid der også, men så interessant, så interessant. Apropos råd. Der er jo noe som heter forliksråd, og der var Haugmoen. Men kjenner vi folk i Eydehavn og Stokken rett, så tror vi ikke at det var så mye å gjøre i dette rådet. Det har alltid vært og er fremdeles meget fredelige folk i Eydehavn og Stokke, forøvrig. I den første anleggstiden hendte det vel ett og annet som ikke var så bra, men det var ikke til å unngå når så mange forskjellige karakterer skulle bo sammen i brakker og hybler.

Selv etter at Haugmoen sluttet å arbeide ved Nitriden - han er nå pensjonist - måtte han ut i marken i kommunale oppdrag. Hans erfaring og viten på forskjellige områder benyttet man seg av lengst mulig, og vi skulle såmen tro at det endog i dag hender at han kan komme med nyttige opplysninger om saker og ting. Som sagt, Andres Haugmoen har satt spor etter seg, spor om beyr noe i tiden fremover.

Som leserne skjønner har Eydehavn hatt en bra mann i Haugmoen, ingen tvil om det. Av egen erfaring vet vi at han er forståelsesfull og hjelpsom. Som arbeidsformann på Nitriden var han populær. Med ham i spissen gikk det lett-vint og greit for karene på

kaien og anlegget. Fikk han tillit til en mann visste han å sette pris på dette, og er noe viktig ved en bedrift, så er det dette at tillitsforholdet er i orden.

Sitt gode humør har han fremdeles i behold, og spør om den karen har vært spretten og lett på labbene. Han er ikke heddøling for ingenting. Man merker seg hans interesse for den gamle, fine kulturen. Han er lutrer øre når han hører folkemusikk, hardingfela har trolldundet ham helt fra han var ganske ung, han skjeldner instrumentets utallige toner og detaljer fra hverandre, beundrer klangen og instrumentets renhet og eventyrlige mangfoldighet. Kom ikke å tal ndesettende om folkemusikk til Haugmoen - det liker han ikke. Vi er enig med ham i det synet. Friluftsmenneske har han vært i alle år, og særlig er det fiskesporten som har fanget hans store interesse. Det er sport som er så velsignet avkoblende i dagens strid og møye, det mildner sinnet og gjør en glad. Han vet å verdsette naturen - det er en gave han har fått fra sitt barndomshjem i det vakre Heddal. For selv om han er betatt av Eydehavn og Sørlandet, så har Haugmoen aldri kunnet glemme og rive seg helt bort fra bygda og dalea der han levde som barn.

Tell.

"Agderposten"
13. juli 1963.

"Tiden"
26. juli